

Höstsådda arealer 2011

Areas of cereals and oilseed crops sown in autumn 2011

I korta drag

Höstvetearealen halverad i västra Sverige

Framförallt i de sydvästra delarna av landet har ihållande regnväder under hösten medfört att marken inte har kunnat brukas inför höstsådden. I Hallands och Västra Götalands län har endast knappt hälften av den normala sådden av höstvete kunnat genomföras och i Värmlands län minskade höstvetearealen med 65 % jämfört med genomsnittet för de fem senaste åren. Totalt i landet såddes 288 100 hektar höstvete, vilket är 19 % mindre än förra hösten. Jämfört med femårsgenomsnittet är det en minskning med 14 %.

Även råg- och rågvetearealen halverad i Västsverige

Årets höstsådda rågareal uppgår totalt till 22 600 hektar, vilket är i samma storleksordning som förra hösten. I Västra Götalands län halverades rågarealen. Den höstsådda rågvetearealen fortsatte att minska och uppgår på riksnivå till 21 700 hektar i år, en minskning med 19 % jämfört med förra året. I Hallands län var minskningen 65 % och i Västra Götalands län minskade rågvetearealen med 43 % jämfört med fjolåret.

Höstkornarealen minskade

Höstkorn har under senare år börjat odlas i allt fler län. Förra året bröts dock trenden och i år minskade arealen ytterligare till 8 500 hektar, vilket är 36 % mindre än förra hösten.

Höstrapsen i nivå med förra höstens areal

Den här hösten har det såtts 62 000 hektar höstraps. Det är i stort sett i nivå med förra årets areal. I Skåne har höstrapsarealen minskat, medan den har ökat något i flertalet av de övriga länen.

Ihållande regn under sensommaren i Västsverige

I sydvästra Sverige kom det stora regnmängder i augusti och september när det var dags för höstsådd. Det medförde problem med bärigheten när marken skulle bearbetas och en betydande del av den planerade sådden blev därför inte av.

Gerda Ländell, SCB, tfn 019-17 68 07, gerda.landell@scb.se
Olle Funcke, SCB, tfn 019-17 60 51, olle.funcke@scb.se

Statistiken har producerats av SCB på uppdrag av Jordbruksverket, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1654-4234 Serie JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utgivet den 30 november 2011.

URN:NBN:SE:SCB-2011-JO18SM1101_pdf

Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.

Utgivare av Statistiska meddelanden är Stefan Lundgren, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	3
Förhållandevis stor höstsådd areal även i år	3
Höstvetearealen på samma nivå som förra året	3
Rågarealen minskade i år igen	3
Höstkornarealen backade efter tidigare uppgång	3
Rågvetearealen fortsatte att minska	3
Höstrapsarealen minskade för första gången på fem år	4
Ekologisk höstsådd på samma nivå som förra året	4
Regn under sensommaren försvårade höstsådden	5
Kommentarer till tabellerna	5
Tabeller	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Teckenförklaring	6
1. Höstsådda arealer av höstvete och höstråg 2011	7
2. Höstsådda arealer av höstkorn och rågvete 2011	8
3. Höstsådda arealer av höstraps och höstrybs 2011	9
Fakta om statistiken	10
Detta omfattar statistiken	10
Definitioner och förklaringar	10
Så görs statistiken	10
Statistikens tillförlitlighet	10
Bra att veta	11
In English	11
Summary	12
List of tables	12
List of terms	12

Statistiken med kommentarer

Regn i väster ledde till minskad höstsådd areal i år

Årets höstsådda arealer av spannmål och oljevaxter beräknas till 403 900 hektar totalt för riket. Det är 17 % mindre än förra årets arealer och 18 % mindre än genomsnittet för de senaste fem åren. Uppgifterna har samlats in från ett urval av nära 4 000 lantbrukare.

Höstsådden av spannmål utgörs av 288 100 ha höstvetete, 22 600 ha höstråg, 8 500 ha höstkorn och 21 700 ha rågvete, vilket totalt ger 340 900 ha spannmål, se figur A. Höstsådden av oljevaxter utgörs av 62 000 ha höstraps samt 1 000 ha höstrybs, dvs. totalt 63 000 ha oljevaxter, se figur B.

Höstveteearealen minskade – framförallt i västra Sverige

Höstvetete är den höstsådda gröda som det odlas mest av. På riksnivå är arealen 19 % mindre än 2010 års areal och 14 % mindre än genomsnittet för de senaste fem åren. Minskningen är särskilt markant i Hallands, Västra Götalands och Värmlands län, där arealen minskade med 59, 52 respektive 72 % jämfört med motsvarande fjolårsarealer. I Örebro och Västmanlands län minskade höstvetetearealerna med 30 respektive 43 %.

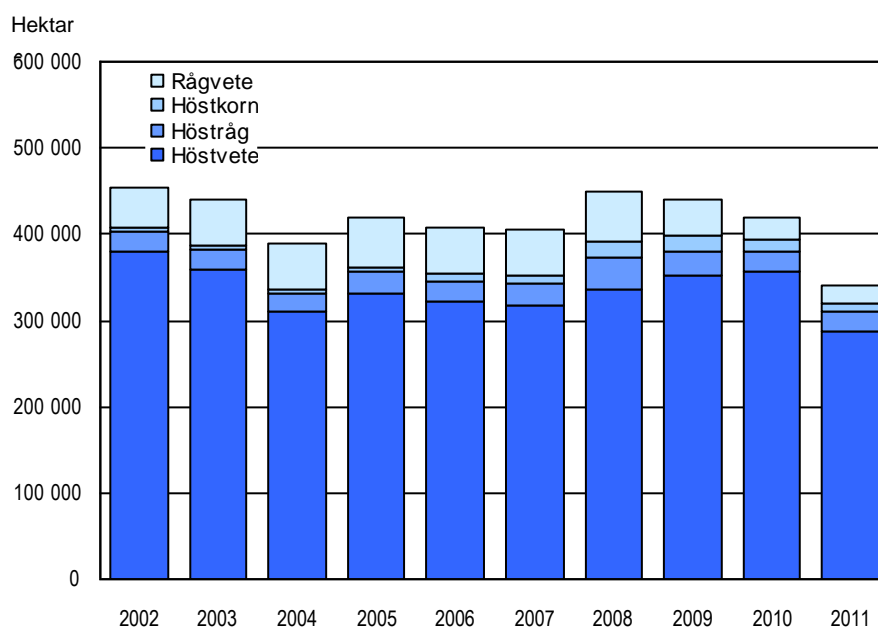
På riksnivå är rågarealen på samma nivå som förra året

För riket totalt är årets höstsådda rågareal 22 600 hektar, vilket är i samma storleksordning som förra årets areal. Jämfört med femårsgenomsnittet är det en minskning med 17 %. I Västra Götalands län minskade rågarealen med 53 % jämfört med fjolårsarealen. Uppemot 60 % av landets rågodling finns i Skåne.

Höstkornarealen backade andra året i rad

Höstkorn har under senare år blivit en allt vanligare gröda. Förra hösten skedde dock ett trenderbrott och årets höstsådd har inneburit en minskning med 4 700 hektar till totalt 8 500 hektar.

Figur A. Höstsådda arealer av spannmål 2002–2011

Rågvetearealen fortsatte att minska

I genomsnitt för landet som helhet är arealen rågvete 19 % lägre än förra året och hela 53 % lägre än femårsgenomsnittet. Det är tredje året i rad som rågvete-

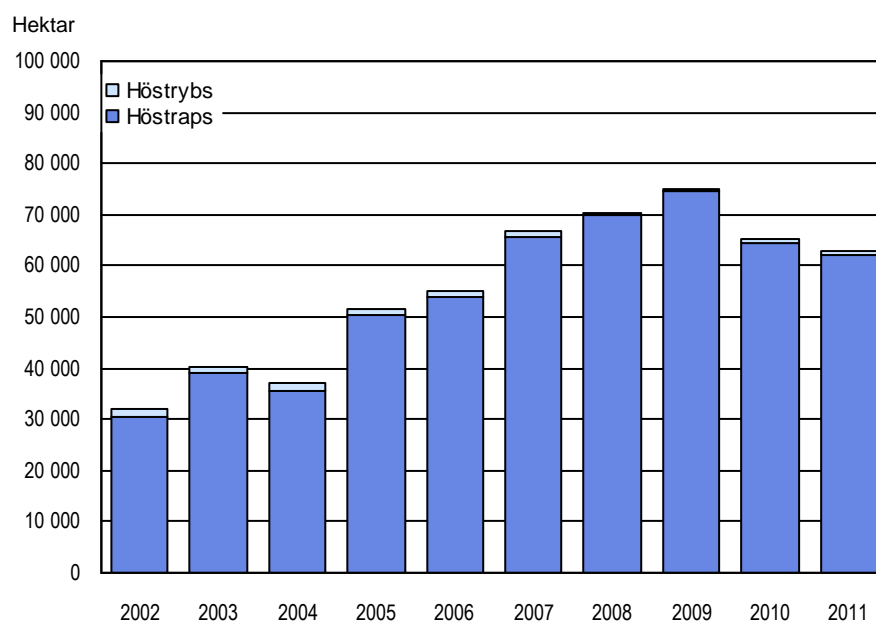
arealen minskar. Årets minskning är särskilt stor i Hallands och Västra Götalands län, där arealen minskade med 65 % respektive 43 % jämfört med fjolåret.

Höstrapsarealen ungefär på samma nivå som förra året

Sådden av höstraps blev i år 62 000 hektar. Skillnaden mellan årets och förra årets areal ligger inom felmarginalen. I Skåne län, där mer än hälften av höstrapsarealen finns, minskade arealen med 6 400 hektar. I flertalet av de övriga odlingslänen har höstrapsarealen istället ökat. I Hallands och Västra Götalands län är höstrapsarealen på samma nivå som 2010, men 47 respektive 34 % lägre än femårsgenomsnittet i dessa län.

Eftersom odlingen av höstrybs är begränsad är den beräknade arealuppgiften om cirka 1 000 hektar osäker.

Figur B. Höstsådda arealer av oljevaxter 2002–2011

Även den ekologiska höstsådden minskade

Den ekologiskt odlade arealen av de höstsådda grödorna är i år 19 300 hektar, vilket är 14 % mindre än förra året. I tablå A redovisas de beräknade arealerna för 2010 och 2011.

Även inom den ekologiska odlingen är höstvetet den höstsådda grödan som odlas mest av. Andelen höstvetet är dock lite lägre än inom den konventionella odlingen. Rågvetet odlas tvärtom i något större utsträckning inom den ekologiska odlingen.

Östergötlands län är det län där det finns mest höstsådd areal som odlas ekologiskt i år, sammanlagt 4 800 hektar. Därefter följer i storleksordning Västra Götalands med 3 500 hektar, Uppsala län med 2 400 hektar, Skåne och Västmanlands län med 1 500 hektar följt av Södermanlands län med 1 400 hektar.

Liksom för den totala höstsådda arealen syns även inom den ekologiska höstsådda arealen samma tendens till kraftigt minskade arealer i Hallands, Västra Götalands och Värmlands län. På riksnivå minskade årets ekologiska höstvetareal med 14 % eller 2 200 hektar jämfört med fjolåret. Den ekologiska höstrapsarealen minskade med 58 % eller 1 500 hektar. För höstkorn var det för få jordbruksföretag med uppgifter om höstsådd för att några resultat skulle kunna redovisas.

Med ekologisk höstsådd avses höstsådda arealer som lantbrukaren har för avsikt att odla med miljöersättning för ekologiska produktionsformer, certifierad ekologisk produktion eller kretsloppsriktad produktion. Uppgifter om ekologisk höstsådd samlades in för första gången hösten 2005.

Tablå A. Höstsådda arealer avsedda att odlas ekologiskt

Gröda	Ekologisk höstsådd 2011 hektar	Medelfel, %	Ekologisk höstsådd 2010 hektar	Medelfel, %
Höstvete	13 200	3	15 400	4
Höstråg	1 100	7	2 600	8
Höstkorn
Rågvete	2 400	7	2 200	4
Höstraps	2 100	8	1 800	7
Höstrybs	500	20	300	7

Anm. Då medelfelet överstiger 35 % eller antalet observationer understiger 10 utelämnas resultatet (..).

Regn under sensommaren i Västsverige försvårade höstsådden

Framförallt i sydvästra Sverige kom det stora regnmängder i augusti och september då det var dags att förbereda marken för höstsådd. Det medförde problem med bärigheten när jorden skulle bearbetas och en betydande del av den planerade sådden blev därför inte av.

Kommentarer till tabellerna

I tabellerna redovisas höstsådd areal och medelfel för höstvete, höstråg, höstkorn, rågvete, höstraps samt höstrybs 2011. Redovisning görs för län, produktionsområden och hela riket.

Grödor som odlas i liten omfattning ger osäkra skattningar. Arealskattningar vars medelfel överstiger 35 %, eller där antalet observationer understiger 10, redovisas inte utan ersätts med prickar i tabellerna. När observationer saknas helt anges detta med streck.

Uppgifterna är slutliga. För jämförelse redovisas motsvarande arealer för hösten 2010. På riksnivå redovisas även höstsådda arealer för åren 2006–2010.

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available or too unreliable to be presented
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable

1. Höstsådda arealer av höstvetete och höstråg 2011

1. Areas sown with winter wheat and winter rye in autumn 2011

	Höstvetete		2010 Areal, ha	Höstråg		2010 Areal, ha
	2011 Areal, ha	Medel- fel, %		2011 Areal, ha	Medel- fel, %	
Län						
Stockholms	12 600	8	13 500	400
Uppsala	29 700	7	30 500	1 000	18	1 600
Södermanlands	22 600	7	24 700	500	14	800
Östergötlands	46 800	5	52 100	2 800	13	2 900
Jönköpings	1 300	33	1 600
Kronobergs	300	16	600
Kalmar	11 500	8	12 300	500	21	800
Gotlands	9 100	9	8 800	900	21	600
Blekinge	2 600	15	3 000
Skåne	95 900	4	100 900	13 200	7	11 100
Hallands	4 100	15	10 100
Västra Götalands	30 300	7	62 700	1 600	17	3 400
Värmlands	1 100	22	3 900
Örebro	8 600	9	12 300
Västmanlands	9 200	10	16 100
Dalarnas	1 600	14	3 000
Gävleborgs	800	30	600
Produktionsområden						
Götalands s slättbygder	79 400	4	87 900	7 300	10	6 500
Götalands mellanbygder	37 400	5	38 900	7 300	9	5 500
Götalands n slättbygder	71 700	5	106 100	4 100	10	5 700
Svealands slättbygder	83 300	3	99 200	2 800	10	3 900
Götalands skogsbygder	10 800	11	15 900	1 300
M Sveriges skogsbygder	5 400	10	8 000	700
Hela riket						
2011	288 100	2	..	22 600	5	..
2010	356 700	2	..	23 600	5	..
2009	352 600	2	..	27 800	5	..
2008	336 800	2	..	35 200	4	..
2007	316 900	2	..	25 800	5	..
2006	321 600	2	..	23 900	5	..
Genomsnitt 2006–2010	336 900	27 300

Anm. Då medelfel överstiger 35 % eller antal observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

2. Höstsådda arealer av höstkorn och rågvete 2011**2. Areas sown with winter barley and triticale in autumn 2011**

	Höstkorn		Rågvete			
	2011 Areal, ha	Medel- fel, %	2010 Areal, ha	2011 Areal, ha	Medel- fel, %	2010 Areal, ha
Län						
Stockholms	700
Uppsala	1 000	23	700
Södermanlands	1 400	14	1 900
Östergötlands	1 100	16	1 100	3 300	12	3 100
Jönköpings	700
Kronobergs	400
Kalmar	1 300	15	2 700	4 200	11	2 700
Gotlands	2 300	13	2 600	2 300	14	2 200
Blekinge	500	300
Skåne	3 100	12	4 000	3 700	13	4 200
Hallands	500	1 500	20	4 300
Västra Götalands	1 200	2 400	11	4 200
Värmlands
Örebro	500	19	700
Västmanlands
Dalarnas	-
Gävleborgs	-
Produktionsområden						
Götalands s slättbygder	1 900	14	2 700	2 700	14	5 100
Götalands mellanbygder	4 700	9	6 900	7 400	9	6 500
Götalands n slättbygder	1 200	13	2 100	4 100	10	4 900
Svealands slättbygder	500	3 500	10	4 400
Götalands skogsbygder	600	34	900	3 200	13	4 600
M Sveriges skogsbygder	900	18	1 200
Hela riket						
2011	8 500	7	.	21 700	5	.
2010	13 200	5	.	26 900	5	.
2009	19 500	5	.	40 400	4	.
2008	19 100	6	.	57 600	4	.
2007	10 500	8	.	52 000	4	.
2006	7 800	10	.	54 300	3	.
Genomsnitt 2006–2010	14 000	.	.	46 200	.	.

Anm. Då medelfel överstiger 35 % eller antal observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

3. Höstsådda arealer av höstraps och höstrybs 2011**3. Areas sown with winter rape and winter turnip rape in autumn 2011**

	Höstraps		2010 Areal, ha	Höstrybs		2010 Areal, ha
	2011 Areal, ha	Medel- fel, %		2011 Areal, ha	Medel- fel, %	
Län						
Stockholms	1 200	11	1 300
Uppsala	1 500	14	1 300
Södermanlands	2 500	11	1 800
Östergötlands	6 900	8	5 200	-	-	-
Jönköpings	-	-	-
Kronobergs
Kalmar	3 700	8	3 100	-	-	-
Gotlands	4 500	13	3 900	-	-	-
Blekinge	600	16	900	-	-	-
Skåne	32 100	5	38 500
Hallands	1 000	20	1 000	-	-	-
Västra Götalands	5 900	10	5 400
Värmlands	-	-	-
Örebro	800	21	1 000
Västmanlands	800	20	700
Dalarnas	-	-	-
Gävleborgs	-
Produktionsområden						
Götalands s slättbygder	23 700	5	30 200	-	-	-
Götalands mellanbygder	16 700	6	15 500
Götalands n slättbygder	11 500	6	9 300
Svealands slättbygder	7 000	6	6 200
Götalands skogsbygder	2 600	16	2 900
M Sveriges skogsbygder	600	20	300
Hela riket						
2011	62 000	3	.	1 000	27	.
2010	64 500	3	.	700	32	.
2009	74 600	3	.	300	21	.
2008	69 800	3	.	600	21	.
2007	65 800	3	.	900	15	.
2006	53 900	3	.	1 000	18	.
Genomsnitt 2006–2010	65 700	.	.	700	.	.

Anm. Då medelfel överstiger 35 % eller antal observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

Fakta om statistiken

Undersökningen om höstsådda arealer baseras på uppgifter som samlas in från jordbrukare. Uttagningen av gårdar sker genom sannolikhetsurval.

Statistiken används huvudsakligen för ekonomiska kalkyler inom jordbrukssektorn, exportplanering, rådgivning, forskning och utbildning samt internationell rapportering. Informationen om höstsådda arealer är särskilt värdefull för planering av åtgång av utsäde och gödselmedel nästa vår.

Detta omfattar statistiken

Undersökningspopulationen utgörs av jordbruksföretag som har mer än 5,0 hektar åkermark. Som urvalsram används Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd.

Undersökningen avseende årets skördar av spannmål, trindsäd och oljeväxter omfattar ett urval av 4 382 jordbruksföretag. Samma urval utnyttjas även för den ordinarie undersökningen om höstsådda arealer. Undersökningen gällande höstsådden har genomförts för den del av urvalet som omfattar Götaland, Svealand samt Gävleborgs län. De fyra nordligaste länen har uteslutits därför att höstsådd där endast förekommer i obetydlig omfattning. År 2011 ingick 3 975 jordbruksföretag i den ordinarie undersökningen av höstsådd. Urvalet för ekologisk höstsådd bestod av 1 672 företag. Undersökningen avser areal som under hösten besätts med höstvetete (inklusive dinkel), höstråg, höstkorn, rågvete, höstraps eller höstrybs.

Odling av höstsådda grödor har inte undersökts på företag som har mindre än 5,0 hektar åkermark. Höstsådden på dessa utgör dock en liten andel av den totala höstsådden i landet.

Definitioner och förklaringar

Med höstsådda arealer avses arealer av de grödor som lantbrukaren sår på hösten. Om plantorna övervintrar kommer de snabbt igång med tillväxten efterföljande vår. Samtliga spannmåls- och oljeväxtgrödor som är aktuella för höstsådd ingår i undersökningen.

Så görs statistiken

Undersökningen om höstsådda arealer genomförs årligen. Varje företags urvals-sannolikhet beror på företagets areal av undersökningsgrödorna samt dess gröd-fördelning. Stor areal av de aktuella undersökningsgrödorna ger ökad sannolik-het att komma med i undersökningen.

Företag som har valts ut får i mitten av augusti ett brev med information om undersökningen. Uppgifterna samlas därefter in via internet eller per telefon av SCB:s intervjuare. Uppgiftslämnandet är frivilligt.

Uppgifterna granskas vid SCB. I samband med bearbetning av uppgifterna görs manuella och maskinella kontroller. Vid behov tas förnyad kontakt med upp-giftslämnarna. Skattningar görs därefter för län, produktionsområden och hela riket.

Statistikens tillförlitlighet

För att belysa den osäkerhet som finns i resultaten på grund av att beräkning-arna grundar sig på ett urval av företag redovisas i tabellerna medelfelen för de skattade arealerna. I medelfelet inkluderas även effekten av andra slumpmässiga fel.

Medelfel

Medelfelet anges i procent av den skattade arealen. Med hjälp av medelfelet kan ett konfidensintervall beräknas. För en skattad areal på exempelvis 50 000 hektar och ett medelfel på 3,0 % (1 500 hektar) kan man med liten felrisk (5 %) säga att intervallet $50\,000 \pm 2 \times 1\,500$ (det redovisade värdet \pm det dubbla medelfelet), dvs. 47 000–53 000 hektar, innesluter den verkliga arealen. Resultat med större medelfel än 35 % redovisas inte på grund av stor osäkerhet.

Bortfall

Bortfallet år 2011 var 7,5 % och orsakas av att arealuppgifter ej erhållits från samtliga företag.

Över- och undertäckning

Urvalsramen baseras på årets aktuella uppgifter i Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd, vilket medför att över- och undertäckning som beror på förändringar i företagsbeståndet minskats till en marginell nivå. Under 2011 uppgick övertäckningen till 2,5 %.

Arealer på jordbruksföretag som inte ansöker om arealbaserade stöd bedöms för de aktuella undersökningsgrödorna vara av liten betydelse.

Bra att veta

De höstsådda grödorna utsätts under vinter och vår för väderlekens påfrestringar. Grödor som tar stor skada eller utvintrar helt körs i regel upp på våren. Oftast sker då omsådd med annan gröda. Utvintringens omfattning varierar avsevärt mellan olika år och olika delar av landet.

Undersökning om höstsådda arealer genomförs och publiceras årligen av SCB. Jämförbarheten mellan åren är god.

Elektronisk publicering

Detta statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Jordbruksverkets webbplats <http://www.jordbruksverket.se> under Statistik samt på SCB:s webbplats <http://www.scb.se> under Jord- och skogsbruk, fiske.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild [Beskrivning av statistiken](#).

In English

Summary

If you would like to download the publication in PDF format, then please click on the link "Första sidan - I korta drag" above, then click on the link "Hela publikationen (PDF)".

In connection with the survey on crop yields in 2011 information has been collected on the areas sown in the autumn with the following crops: winter wheat, winter rye, winter barley, winter triticale, winter rape and winter turnip rape. A sample of almost 4 000 survey units with more than 5.0 hectare of arable land were selected. Small farms and the northern part of Sweden have been excluded due to negligible cultivation of winter crops.

Since 1968, the survey on areas sown in the autumn has been based on interviews. Since 2005, the farmers can also use Internet as a tool for data provision to Statistics Sweden.

The results are provided in the tables. The standard errors for the areas have been calculated. Estimates with standard errors exceeding 35 %, or less than 10 observations, are not presented. Results are presented for counties, production areas and the whole country. Results from 2010 are presented for comparative purposes and national mean values for the last five years are also presented.

The areas sown in the autumn of 2011 are estimated at 403 900 hectares. The areas of autumn sown cereals are estimated at 340 900 hectares and areas of autumn sown oilseed crops are estimated at 63 000 hectares. Winter wheat is the most common autumn-sown crop with 288 100 hectares. The areas of winter rape, 62 000 hectares, are at about the same level as the previous year.

Data on areas sown in the autumn that will be cultivated according to the system of organic farming have been collected since 2005. The organic farming areas sown in the autumn of 2011 are estimated at about 19 300 hectares.

List of tables

Explanation of symbols	6
1. Areas sown with winter wheat and winter rye in autumn 2011	7
2. Areas sown with winter barley and triticale in autumn 2011	8
3. Areas sown with winter rape and winter turnip rape in autumn 2011	9

List of terms

Areal	Area, acreage
Ekologisk	Organic
Hektar	Hectare
Hela riket	The whole country
Höstkorn	Winter barley
Höstraps	Winter rape
Höstrybs	Winter turnip rape
Höstråg	Winter rye
Höstvete	Winter wheat
Län	County
Medelfel	Standard error
Medelvärde	Mean value
Oljeväxter	Oilseed crops
Produktionsområde	Production area
Rågvete	Winter triticale

Spannmål

Cereals